

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2026-892660066

DOS-2026-0002357

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde

Staten

7 juli 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

scopingdocument voor werelderfgoed Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek-De Woerd Katwijk

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten waarmee de Staten worden geïnformeerd over de inzet om archeologische waarden bij de ruimtelijke ontwikkelingen in Zijlhoek – De Woerd Katwijk te beschermen en het scopingdocument Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek - De Woerd Katwijk ter informatie wordt aangeboden.
2. Vast te stellen de GS-brief aan de gemeente Katwijk waarmee het scopingdocument Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek - De Woerd Katwijk wordt aangeboden.
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over het scopingdocument Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek – De Woerd Katwijk en inzet om archeologische waarden bij ruimtelijke ontwikkeling in Zijlhoek-De Woerd Katwijk te beschermen.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS-brief aan de gemeente Katwijk aanbieden scopingdocument werelderfgoed Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek-De Woerd Katwijk
- GS-brief aan PS scopingdocument werelderfgoed Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek-De Woerd Katwijk
- Scopingdocument werelderfgoed Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek-De Woerd Katwijk
- Bijlage scopingdocument werelderfgoed Neder-Germaanse Limes ontwikkelgebied Zijlhoek-De Woerd Katwijk

Toelichting voor het College

In 2021 is de Neder-Germaanse Limes aangewezen als UNESCO Werelderfgoed. Valkenburg is één van de erkende archeologische vindplaatsen binnen dit gebied. In het plangebied Zijlhoek–De Woerd (gemeente Katwijk) zijn momenteel grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen voorzien. Deze ontwikkelingen vinden (deels) plaats binnen de bufferzone van het Werelderfgoed en vragen daarom om een zorgvuldige afweging tussen: het behoud van archeologische waarden (in het bijzonder de Outstanding Universal Value), ruimtelijke kwaliteit en maatschappelijke ambities. Om deze afweging te ondersteunen, heeft de provincie Zuid-Holland in januari 2026 opdracht gegeven tot het opstellen van een scopingdocument voor dit plangebied.

Het scopingdocument vormt een eerste stap in het proces. Het brengt de reikwijdte van de effectbeoordeling in beeld en beschrijft de noodzakelijke bouwstenen voor latere, projectspecifieke toetsingen. Wanneer sprake is van meerdere ontwikkelingen over een langere periode, adviseert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) om naast een scopingdocument ook een transformatiekader op te stellen. Het scopingdocument bepaalt de onderzoekskaders. Het transformatiekader vertaalt historische en archeologische waarden naar concrete richtlijnen voor herontwikkeling. Samen vormen deze documenten een integraal afwegingskader waarin behoud, ontwikkeling en verduurzaming worden gecombineerd. Hoewel beide instrumenten niet verplicht zijn, zorgen zij voor: meer structuur en eenduidigheid, betere onderbouwing van keuzes en ondersteuning van het bevoegd gezag bij beoordeling van plannen.

Overige aspecten

Eli Lilly

Voor Eli Lilly is inmiddels de vergunningsprocedure gestart. In de onderbouwing van de vergunning wordt specifiek aandacht besteed aan: een klein deel van het plangebied ligt binnen de bufferzone en de effecten van de bouw op de waterhuishouding binnen het nabijgelegen werelderfgoed. Hiermee is de Rijksdienst Cultureel Erfgoed akkoord gegaan. Voor het verdere plangebied voor Eli Lilly (buiten de bufferzone) geldt de reguliere archeologische monumentenzorg.

Kabels en leidingen (50kV, 10 kV, Dunea, Gasunie) en infrastructuur

Voor kabels en leidingen geldt dat deze zoveel mogelijk binnen de buffer- en verwachtingenzone worden gesitueerd. Wanneer tracés de kernzone raken, vindt afstemming plaats met de RCE.

Zie verder GS-brieven aan de gemeente Katwijk en aan Provinciale Staten.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag exclusief BTW : 0

Programma : Ambitie 4 - Concurrerend Zuid-Holland

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

Het opstellen van het scopingdocument (stap 1) is gefinancierd door de provincie. De volgende stap in dit traject (opstellen transformatiekader) wordt bekostigd door de gemeente Katwijk

Juridisch kader

Het scopingdocument en het transformatiekader zijn beleidsvoorbereidende instrumenten en hebben op zichzelf geen formele juridische status. Zij dienen als onderbouwing voor latere besluitvorming, waaronder bestemmingsplannen en vergunningen. Na afronding van het transformatiekader zullen beide documenten gezamenlijk worden vastgesteld. De formele borging van de uitgangspunten vindt plaats in daaropvolgende ruimtelijke procedures en besluiten.

Voorafgaande besluitvorming

Zie 1 ('Toelichting voor het College') en de GS-brieven aan de gemeente Katwijk en aan Provinciale Staten.

Proces

Het scopingdocument is inmiddels afgerond en voldoet aan de randvoorwaarden uit het 'Handboek Werelderfgoed – Leidraad en toolkit voor effectbeoordelingen in een werelderfgoedcontext' van UNESCO. De betrokken partijen erkennen de meerwaarde van een transformatiekader. De gemeente Katwijk heeft aangegeven dit vervolgproces te willen trekken en financieren. De formele verantwoording richting UNESCO verloopt via het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de RCE, in samenwerking met betrokken stakeholders.

Deze verantwoording wordt stapsgewijs opgebouwd en bestaat uit:

1. het scopingdocument,
2. het transformatiekader,
3. en – in latere fasen – projectspecifieke toetsingen en onderbouwingen ten behoeve van vergunningverlening.

Het scopingdocument en het transformatiekader worden voorafgaand aan ruimtelijke ontwikkelingen aan UNESCO voorgelegd, zodat vroegtijdig duidelijkheid ontstaat over de borging van de erfgoedwaarden.

Na afronding van de planvorming kan een eindverantwoording worden opgesteld en toegezonden. In de eindverantwoording wordt inzichtelijk gemaakt hoe de uitgangspunten uit het scopingdocument en het transformatiekader, en daarmee de borging van de Outstanding Universal Value, in de uitvoering zijn toegepast.

Participatie en rolneming

Het scopingdocument is tot stand gekomen in nauwe samenwerking tussen de gemeente Katwijk, de Nederlandse Limes Samenwerking (NLS), de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en de provincie Zuid-Holland. Behalve publieke partners zijn initiatiefnemers en ontwikkelaars in het gebied actief betrokken. In bijeenkomsten zijn zij geïnformeerd over

het proces en is input opgehaald over de aard, omvang en planning van de voorgenomen ontwikkelingen.

Alle partijen die aan deze stap hebben meegewerkt kunnen zich hierin vinden en onderschrijven de te nemen stappen in het vervolgtraject dat eveneens gezamenlijk wordt opgepakt.

Communicatiestrategie

Op dit moment is communicatie niet nodig.